

LIBERTATEA

Abonamentul la „Libertatea”: 50 Lei pe an.
Pentru țărani, prețul foil e scăzut la numai 32 Lei pe an, 16 Lei pe 6 luni, 8 Lei pe 3 luni.
„Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat” li-se dau gratuit.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare Joi

Director: Pr. IOAN MOȚA

Pentru Americani: „Libertatea”, „Foia Inter.” și „Plugarul Lum.” pe un an 3 dollari. Bani se trimit la dl John I. Savu, 1. Main Str. Warren, Ohio. Foil la Orăștie se dă de știre prin o cartă postală.

Schimbarea de guvern.

Retragându-se guvernul Take Ionescu, M. Sa a încredințat cu formarea noului guvern pe dl Ionel I. C. Brătianu, care a format un guvern curat liberal.

Săptămâna trecută s'au petrecut la București întâmplări însemnate. Fiindcă Joi era sârbătoare, foaia noastră s'a tipărit Mercuri și, până la punerea ei sub tipar, nu ne sosisse știrea răsturnării guvernului, de aceea n'am putut-o aduce încă în acel număr. Vom arăta azi povestea întregii întâmplări, așa limpede și adevărat cum s'a petrecut:

Ședința dela 17 Ian. a parlamentului.

Guvernul Take Ionescu s'a înfățișat în ziua de 17 Ianuarie în fața parlamentului (a Sfatului Țării), și i-a cerut sprijinul pentru a aduce: Legea nouă de alegeri, care să fie una pentru toată țara și mai bună ca cea de azi. Căci azi e una în vechiul Regat și alta în Ardeal și au multe scăderi. Mai ales această lege e grabnică și de lipsă. Ar mai face, spune guvernul Take Ionescu, și unele schimbări ușurătoare în legile de dări.

Ținuta partidelor.

Partidul generalului Averescu a făcut îndată o declarație (vestire, mărturisire), prin rostul dlui Oct. Goga, că, ne-avind încredere în acest guvern, nu l va sprijini. Dimpotrivă, cere adunării deputaților să i srate nelcrederea sa, ce rând alt guvern. Ori-cărui alt guvern, spune Averescanul, îi votăm legile grabnice ce le cere Take Ionescu, dar acestuia nu.

— Partidul Național a spus, că, deși află și el, că guvernul acesta e fost adas pe cale neparlamentară, nu poate să nu iee parte la lucrările sfatului pentru aducerea legilor grabnice de care e vorba.

— Partidul Țărănesc a spus: Sunt împotriva acestui guvern, ca și împotriva Averescanilor, și voi vota împotriva lui, ceea-ce nu înseamnă că sprijinesc pe Averescan. (Ori înseamnă ori nu, sprijinul li-se dădă prin asta la răsturnarea guvernului, și Averescanul erau mulțămii ca alții).

— Partidul socialist și comunist, nu declarat, că vor stă împotriva guvernului acestuia, ca și împotriva ori-cărui guvern „burghez”.

— S'a făcut votarea: Au votat împotriva guvernului cel 120 averescan de față, cel 60 țărăniști (din Basarabia și vechiul Regat împreună) și 10 socialisti și comunisti. De tot 190 voturi. Iar 81 voturi s'au dat ca guvernul să rămână până u

va aduce legea cea nouă de alegeri. Cel cari au dorit aceasta, fiind însă mai puțini, — guvernul a căzut.

— După darea votului, ședința s'a închis și Averescanul au luat pe sus pe Generalul și așa l'au scos din sală, ca ducându-l dela o nouă „biruință”.

Care-i adevărul?

Stere și Take

Adevărul e, că Averescanul au fost așa de puțini la votare, încât ei nu puteau „birui” deloc, dacă nu-i ajutau socialistii, comunistii și țărăniștii.

Țărăniștii au stat multă vreme pe gânduri, că ce să facă? Până în ziua d'ia urmă erau hotărâți să stea de-o parte, să nu voteze deloc. Numai pe urmă s'au hotărât să voteze împotriva lui Take Ionescu, spre bucuria ascunsă alui Averescu. Și iacă de ce:

Cind C. Stere a fost ales de putat la Soroca, dl Take Ionescu a vorbit și a votat împotriva intrării lui în sfatul țării, căci, zicea, după știrea lui ca Nemșii în războiul României, el nu are loc în sfatul României celei mari, făcete împotriva dorinței lui, care dorea biruința Nemșilor.

C. Stere nu l-o poate lerta asta lui Take Ionescu, și folosindu-se de toate mijloacele, spunându-le țărăniștilor cite toate, (numai aceea nu, că ce îl doare pe d-za la inimă), l'a înduplecat să voteze pentru răsturnarea lui Take Ionescu. Așa că, putem spune, că lupta dată aci, nu era altă între Averescu și Take Ionescu, ci lupta dată, dată în ascuns, între C. Stere și Take Ionescu.

— Că s'a făcut bine ori rău, judece azi fiecare după capul și inima sa.

Noi am văzut că toate partidele doreau, ca adunarea trecută să aducă noua lege de alegeri, în care să pană toate chezeșile, îngrădirile, pentru a avea alegeri cit de cit libere și curate (că de tot libere și curate și așa nu le ai nici odată). Și toate partidele se temeau, ca nu cumva după guvernul Take Ionescu, să vie la putere liberalii, avind la îndemână tot legea de alegeri de azi, cu multe scăderi, c'apoi nu va mai dormi pe moale nici un partid. Iar dacă de asta se temeau (și de ce se temură, nu scăpară), apoi par'că tot era mai cuminte, să nu se dea după ura și dorul de răzbunare alui C. Stere, ci să l lase pe fostul guvern până aduce legea de alegeri, pe care o

doream cu toții, — și numai apoi să plece.

Așa gândim noi că era mai bine, decum s'a făcut.

Azi însă liberalii luind puterea, vor face alegerile cu ajutorul legii vechi, — și... vor vedea și unii și alții ce-or păși.

Retragerea.

Indată după darea votului (Marți la ora 8 seara), ministrul președinte Take Ionescu a plecat la Palat, ca să vestească pe M. S. Regele, că se retrage dela guvern.

M. Sa i-a dat Mercuri răspunsul că — primește retragerea lui. Tot în aceea zi, a încredințat pe dl Ionel I. C. Brătianu, șeful partidului „Liberal”, să formeze d-za guvernul.

Noul guvern.

Dl Brătianu și-a format guvernul precum urmează:

Dl Ion I. C. Brătianu, președinte al Sfatului Ministrilor și Ministru de război.

Dl General Văttofanu, ministru de interne (peste treburile din lăuntru ale țării).

Dl I. G. Duca, ministru al afacerilor străine.

Dl Vintilă Brătianu, ministru de finanțe.

Dl Alex. Constantinescu, ministru domeniilor și la agricultură.

Dl G. G. Mirzescu, ministru muncii și al ocrotirilor sociale.

Dl Dr. Angelescu, ministru al Instrucției și la Comunicații.

Dl Vasile Sasu, ministru al Industriei și Comerțului.

Dl C. Banu, ministru al cultelor și artelor, și la Lucrările publice.

Dl J. Th. Florescu, ministru al Justiției.

Dl Inculeț, ministru pentru Basarabia.

Dl I. Niștor, ministru pentru Bucovina.

Dl Dr. I. Zigre din Oradea-Mare, sub secretar de Stat la ministrul de interne.

Unele zăure au adus și pe dl General Moșota la Comunicații iar pe Dr. Cozma dela Timișoara, de Ministru al Ardealului. — Aceste 2 numiri însă, n'au urmat până azi.

Noul guvern s'a înfățișat înaintea M. Sale Regelui în ziua de Botetul Domnului și a pus jurământul.

Mare sfară 'n țară.

Toate partidele politice din sfatul țării au cerut, au rugat și au sfătuit pe M. S. Regele, ca să nu mai dea țării guvern de un singur partid, ci un guvern alinau din frunzașii tuturor partidelor, ori macar a celor mai de frunte citeva. De aceea numirea unui guvern curat liberal, a miret foarte mult pe toată lumea și a strânit o sfară 'n țară, o valbură, ca doar nici odată.

Partidele de împotrivire s'au înțeleș, prin solii lor, să și dea cu toatele mâna și să lupte împreună în alegeri la toată țara, pentru a trîni partidul liberal. Partidul liberal însă, știind ce poate face pe temelul legii de alegeri pe care partidele de împotrivire n'au fost destul de cuminti a o schimbă până când puteau, — zîmbește de toată încordarea potrivnicilor săi și are nădejdea c-l trîni pe toți la pământ, — nu în luptă dreaptă și liberă, ci... folosind pedeca, pe care vechea lege de alegeri îl dă pulluța a o folosi...

Brătianu și Partidul Național.

Se vede că nici M. S. Regele nu e încântat de aceea, că să aibă țară guvernul unui singur partid, și l'a dat dlui Brătianu sfatul, să-și caute ca tovarăș unul ori două din partidele de seamă din țară. De aceea se scrie, că dl Brătianu, înainte de a-și întocmi lista noilor ministri, o cercetat pe dl Iuliu Maniu și l'a imblat să iee parte în noul guvern. — că l' dă... mai puțin decât îl făgăduise înainte: îl dă 2 ministere adevărate și unul de cel „fără portofoliu” (adecă ministru cu numele, ce ministru Basarabiei). Dl Iuliu Maniu o respins acest imblământ, — care, așa se crede, a fost făcut anume așa de zgârcit, ca să fie respins.

Atunci dl Brătianu s'a dus la M. S. Regele și i-a spus că dl Maniu „nu vrea” să primească, decât dacă l-ee împlinesc cererile lui mari, și așa n'are ce face, dsa își poate face guvernul și fără Ardeleani.

Dorința asta e de înțeles. La masa ministrilor, de multe ori se tîlcuesc, se pun la cale și lucruri, pe cari n'ar prea dori să le știe și alții, căci li-ar pune pedeci chiar acolo la masa sfatului ministrilor. Cu așa ceva, guvernele de pîn'acum n'au fost deprinse și nu și-o doresc nici în viitor.

Presemne de furtună mare.

Știrea numirii unui guvern curat liberal, a trezit o izbucnire uriașă de nemulțămire la toate celelalte partide! Căci toate credeau în aceea, că M. S. Regele va numi un guvern care să aducă pacea între partide, nu războiul cel mai furios.

Dl Iorga, prin ziarul „Neamul Românesc” vestește din partea sa și a partidului său, cea mai strânică luptă împotriva guvernului celui care arată, că politici liberali n'au învățat nimic din trecut. Are încredere în sănătatea sufletescă a acestei nații, care va respinge încercarea de a aduce nspol apusele vremi, când stăpâneau 2-3 oameni peste o țară.

Ziarele celorlalte partide: țărănesc, conservator, etc. unele ca al-

tele, vestesc la fel războiu pe viață și pe moarte.

- Ziarele „Patria” și „Gazeta Transilvaniei” a Partidului Național, au apărut (leșt) închise în cadre (rame) negre, ca la împlinire de moarte mare. Ele spun, că numirea noului guvern e moartea libertăților de obște și cetățenești.

Din toate reese, că ne aflăm în ajun de o furtună turbată, cum poate nu s'a văzut alta, peste toată țara, din prilejul unor alegeri.

Partidul liberal se organizează (rînduște) în toate părțile în țară, numindu-și Prefecți în capul județelor și slujbași la locurile de frunte, prin cari să înfrumusească asupra mulțimii alegătoare așa fel, ca dorișii (candidații) săi la deputăție, să iasă biruitoari peste tot locul, — culcînd la pămînt toate celelalte partide.

Cuvîntul dlui Vaida.

Di Vaida, foarte măhnal de felul cum s'a deslegat întrebarea numărului noului guvern, — a spus, că greșesc tare acel cari cred, că țara aceasta mai e și azi o moște personală, pe care M. Sa Regele s'o pună la îndemână azi unuia, mîne altuia din oligarhii (marii domni, boeri) ai vechiului Regat, dînd aceluia pradă și pe locuitorii țării lor nou alipite. Acestea nu sunt popoare cucerite, ci popoare libere, alipite de buna lor voie la țara veche. În deosebiri slaturile ardeleni, bănățeni și crișeni, nu au hotărît unirea, pentru a schimba prigonirile oligarhiei măgăre (stăpînirea de nemeși), cu prigonirile aței oligarhii, fie aceea cit de românească, dar tot oligarhie.

Ministrul de război.

Noul Guvern nu are încă un Ministru de război, ci locul aceluia îl ține dl Ionel I. C. Brătianu. Ziarul „Dacia” spune, că asta pentru aceea e așa, că dl Brătianu a vrut să numească Ministrul de război pe dl General Presanu, un general foarte ales și Șef al Marelui Stat Major al Armatei, — dar cunoscut ca ofițer ce face parte din partidul liberal. Și Maestatea Sa dorește ca acest Ministeriu, să fie scos din virtutea luptelor de partid. Acolo să se aște a conducător ce stă peste partid și care, prin purtarea sa, să nu deie înfățișarea, că și armata face politică. De aceea, până la găsirea unui astfel de om vrednic, — dl Brătianu a luat dsa conducerea Ministeriului de război.

Parlamentul risipit prin Decret regal.

Obiceiul e așa, că un guvern nou, se înfățișează înaintea parlamentului (a sfatului țării) și îi aduce la cunoștință numirea sa și cere s'î lucreze la legile pe care el le educe nainte. Dacă vede că parlamentul nu vrea să i deie ascultare, — aduce Scrisoarea Regală, care risipește Sfatul Țării ce nu se înțelege cu guvernul, și face apoi el, noul guvern, alegeri nouă, prin care cearcă să capete majoritatea (număr mai mare) din deputați pe partea sa.

Dl Brătianu nici atîta luare în seamă n'a mai dat Parlamentului trecut, ci — în dat de știre că-l risipește numai prin vestire în „Monitorul Oficial” (gazeta țării).

Pe Marți în săptămîna de față sfatul era să se întrunească de nou, ca să primească pe noul guvern. Luni însă a ieșit în fruntea „Mo-

onitorul Oficial” darea de știre a noului guvern, iscălită de M. S. Regele, prin care îi spune: Nu mai osteni să te aduni, Sfatule, că ești — risipit!..

Alegeri nouă.

După rîndușele legii, dela data risipirii unui Sfat al țării, în vreme de 40 de zile trebuiesc făcute alegeri nouă și chemat laolaltă noul Sfat.

După vestirea prin „Monitorul Oficial”, noile alegeri vor avea loc la 1 Martie.

Vom trece prin așa zile involburate, în at o să ne pară că suntem vara pe mijlocul unui drum prăfos în lungul cărui un virteș ne-bun ridică toate gunoarele și le aruncă în față, în ochi, de abia mai poți răsufla..

Să vedeți numai ce volbură cu multe gunoale politice o să deie virteș asupra satelor, trîgînd de popor în toate părțile. Poporul, mergînd cu ochii închisi ca să nu-î zboare gătejele și praful în ochi, în cele mai multe locuri — va da în gropi!..

Fă-ți trei cruci și zi „Doamne ferește”..

Un semn prevestitor?

Întîlnit semn al nemulțumirii lor adînci ca felul cum s'a format noul guvern, l'au dat celelalte 9 partide, prin aceea, că fiind poștii șefii (capii) lor la Botezul Principelui Mircea, copilul Moștenitorului de Tron Carol, — toți acei șefi au respins invitația Curții și n'au luat parte la sărbătoarea familiei regale.

Aceasta e o prorocie sigură, că — tot așa nu vor lua parte nici la sărberea Cununiei Prințesei Mărioara cu Regele Sîrbiei, și nici la sărbările de încoronare ce au să urmeze în Maia la Alba-Iuliei.

Sunt acestea lucruri foarte triste pentru liniștea și starea sufletească a țării.

Pragătirea Partidelor.

Partidul Național a conchemat pe Vineri, 27 Ian. la Cluj Comitetul său de 100 și pe deputații și Senatorii partidului. Li se va da sama de cele împlinite la București și se vor lua hotărîri pentru lupta viitoare a partidului.

— Pe 29 Ian. sunt chemați la Cluj fruntașii Partidului Țărănesc din Ardeal și Bănăt, pentru a lua și ei hotărîrile lor.

5 săptămîni.

Vom avea cinci săptămîni de grozave zbuciumări și iritări sufletești pentru toată țara, — iritări și supărări de cari eram crușați dacă la noul guvern eră mai multă frăție, față de celelalte partide politice, și ele erau poștite a lua parte într'o măsură cit mai dreaptă la conducerea treburilor țării, — macor de dragul păcii în sjunul Căsătoriei ce urmează în Familia Regală și de dragul bucuriei încoronării, care a noastră a tuturora ar trebui să fie!

Mîndriile partidelor politice dela București înse, se vede că s'î rău margini!

Dl Brătianu către Ardeal.

Dl I. C. Brătianu, publică zilele astea o Scrisoare către țară, în care își aretă programul (planul) de muncă și face făgăduințele, pe temeiul cărora ere nădejde a aduna poporul în jurul său.

O scrisoare deosebită va în-dreptă către Ardeal, cerîndu i aprin-jnul pentru a scoate țara la liman și — fără Ardeleni.

Schimbarea Prefecților.

Toți prefecții averescani vor fi schimbați. Numele acela din ei mai rămîn, cari și sub Averescu nu s'au dedat la volnicii și nu s'au arătat prea oameni de partid, ci de muncă, și cari acum declară că trec la Liberali. Printre cei ce vor fi lăsați în acest fel la locul lor, aflăm că e Prefectul Clujului, dl Dr. Meteș. Alții îl vor urma.

Un lucru bun pornit pe cale greșită.

— Casele Culturale. —

Cu multă bucurie am băgat de seamă, că prin comasele noastre încep să se înființeze tot mai multe „Case Culturale”, „Societăți de lectură”, sau altfel numindu-se, dar acelaș scop bun slujind: a da prilej poporului să se adune în Dumineci și sărbători la o casă de șfat, unde să audă om dela om o vorbă luminată, să ce-tească o părere mai adîncă price-pătoare a treburilor de obște. Că un țaran își ține o gazetă, dar rar țaranul care să țină două gazete ori chiar mai multe. Și doar din cetirea mai multor păreri, din ciocnirea între ele a minților învățate, se naște părerea cit mai drept judecătoare a mulțimii. De aceea este de neîngăduit folos o „Casă de cetire” în fiecare sat, ca și la oraș (unde se numește „Casină”).

Înființarea Casei de cetire mai vădește poporului și folosul întovăririi (a cooperării). Aceea ce un țaran nu poate: să și țină mai multe gazete, pentru a cunoaște mai multe păreri, — ajunge a o avea prin întovăriștea mai multora, a 30-50-80 de înși, în „Casa de cetire”.

Dar cei 30-50-80 de tovarăși, cari înființază Casa de cetire, cînd o adac la viață, trebuie să o și întrestreze cu mijloacele de lipsă, ca ea să-și poată împlini chemarea: să poată abona (plăti înainte) foile dorite de membri, apoi cărți în Biblioteca ce stă la îndemîna tuturora. A înființa o Casă de cetire punînd pe tovarăși numai să încălească că o doresc, dar s'o lase cu punga goală, — e alt cit nimic.

E, bine, ce se întimplă? Din zeci de comune ne vine știrea, că harnical învățător ori preot ori se-cretar, — a izbutit să înființeze o „Casă culturală”, dar aceea, ca începătoare, fiind săracă, nu poate abona gazetele, ci redacțiile s'o cîntătescă cite cu o foale..

La mulți le-am răspuns prin scrisori, arătîndu-le că le putem da foile vre o 2-3 luni de cînte, așa la început, dar mai mult nu. Căci astfel de Case de cetire fac de regulă, ca unii abonați să se lase și de abonamentul singurei foi ce o au, în nădejdea, că vor ceti la Casă mai multe. Așadar Casa de cetire își împuștează abonații, for ea își cere foale — gratis (fără plată).

Uiora le-am răspuns în gazetă la loc mai restrîngător, la Posta Redacției.

Acum însă primim o astfel de cerere dintr'o comună de frunte,

R., cu 5000 locuitori, din care ni se scrie:

„De 25 ani este în R. o Societate de lectură română, ținută cu mari greutăți și urlașe sforțări..

„De oarece membri ei sunt aproape numai țărani dornici de carte și de cultură românească, în număr de 70, și cheltuelile cu întreținerea Societății sunt foarte mari, — să binevolși a ne trimite cite-un număr din gazeta DV. gratuit (de cînte).. etc.

Să ni se dea voie să spunem, că în felul acesta „Casele de cetire” nu-și împlinesc chemarea lor. Dacă celor 70 de țărani dornici de carte și de cultură, le vom da foale de cînte, — apoi cam am putea să n'o dăm unui țaran, care cere el singur să i dăm foile gratis, ca la om sărac, dar doritor de carte?

Unde vor ajunge gazetele noastre dacă 1000-2000 de Case de cetire, li-er cere același lucru?

Casele de cetire au un rost nobil, un scop înalt. Ele dau prilej membrilor a ceti mai multe foi și multe cărți, — dar asta nu trebuie să însemne, că membri Casei de cetire să nu mai țină și la casa lor vre-o foale.

Alte gazete, poate vor putea da de cînte câte-o foale fiecărei Case de cetire. O dau bucuros mai ales gazetele de partid, — cărora nu le poază că au pierdere o sută de mil ori un milion pe an, căci „Partidul” lor bogat, copere toată pierderea. Dar „Libertatea”, care trăește numai din cei doi abonați săi și care azi stă încă tot slab, — nu are de unde face jerise de acest fel.

De aceea nu fie cu supărare dacă astfel de cereri, nu le împlinim.

NOUȚĂȚI

Consfătuire. Fruntașii Partidului Național din cercul electoral Orăștie, sînt conchemați pe Sămbătă 28 Ian. la o consfătuire în sala hotelului Central de aici. Se va organiza partidul în cerc.

Declarațiile pentru dare, cari nu s'au făcut încă, — nu se vor mai face. Noul guvern a ridicat îndatorirea de a se mai face acele declarații, căci el vrea să schimbe peste tot legile de dări. Cum? Vom vedea.

Până atunci însă, dările ce se plătesc azi, trebuie să se plătescă înaintea! Numai cînd legile de azi vor fi schimbate, se va schimba și felul de plată de azi.

Colinda elevilor Cercetașe din Orăștie. O grupă de cercetașe, eleve ale Școlii Medii de fete din Orăștie, conduse de comandanta lor, ținînd la bunul obicei al colindei sfinte în ajunul Crăciunului, au mers la mai multe familii din orașul nostru pentru a le nra sărbători pline de bucurie și mulțumire sufletească. Au strîns astfel pentru fondul Cercetașelor, 1190 Lei.

Școala aduce mulțumiri familiilor din Orăștie cari au contribuit cu câte ceva pentru mărirea fondului cercetașiei de fete.

Direcțiunea.

Pentru Orfelinatul din Orăștie a arangeat țărâna română din loc o petrecere cu joc în seara de Bobotează în sala hotelului »Central». Petrecerea a reușit bine și din prilejul ei au plătit peste taxa de intrare următorii:

Dr. Aurel Vlad. 100 Lei S. D. și I. M. câte 50 Lei Dr. Victor Pop 80 Lei Colonel Florea 40 Lei, Profesor Ciomaș Samoilă 30 Lei, Cimponești 20, Căpitan Ilove 10 Lei, Protopop Ioan Ieneș 10 L., Plut. m. Ioan Vărmăgean 10 Lei, Moisă Ioan 10 L. Toma Suci 5 Lei, Berian Ioan 5 Lei, Argent-s Stârbeci 5 Lei, Carica Zaharie 5 Lei, Adam Adămuț 5 Lei.

A rămas un venit curat de 300 Lei, care a fost dăruit Orfelinatului. Dăruitorilor le aduce călduroase mulțumiri: **Comitetul aranjator.**

Tot în folosul Orfelinatului din Orăștie a aranjat la Bobotează o petrecere tinerimea din Renget (plasa Geoagiu de jos). Petrecerea a reușit. Următorii domni au dăruit sume peste taxa de intrare: Augustin Wolf, secretar, Bozeș 20 Lei, I. Vlaicu, Bințiș, 10 Lei, Iosiv Noja inv., Bozeș 10 L., V. Boldor Bozeș, 5 L., David Rădulescu 5 Lei. — A rămas un câștig curat de 250 Lei, din cari 150 Lei s'a trimis Orfelinatului la Orăștie, iar 100 Lei pentru fondul de procurare a unui clopot la sf. Biserica, lipsită de un clopot din zilele urgiei austro maghiare.

Tot rusește?.. În Chișinău (Basarabia) s'a dat de curând o reprezentare de binefacere, al cărei întreg program era... ruseesc, deși cei ce se produceau, erau în bună parte Moldoveni (Români). Număroșii Români din Chișinău mergând la reprezentare, au protestat împotriva înfățișării rusești a ei și au împedecat ținerrea.

De lume nouă... Directorul Teatrului Național din București, Victor Eftimiu, a făcut cunoscut că Dumineca de la orele 10 la 12, se vor da la acel Teatru reprezentații de artă scâzută, pentru lucrătorii și lucrătoarele orașului.

Băgați de samă ce lucru frumos de »lume nouă»: În vremea când creștinul bun merge la biserică, d. Eftimiu adună lucrătorii la Teatru ieștin, să râdă și să-și petreacă!.. De Dumnezeu nu-i lipsă să-și mai aducă aminte acei muncitori și muncitoare...

Reuniunea rom. de cântări din Geoagiu-de-jos invită la Concertul ce-l va da Duminecă, în 29 Ian. 1922 în sala festivă din Castelul școlii agronomice din loc. Venitul curat e în favorul fondului propriu.

Program: 1. Imnul Regal, cor mixt de T. Popovici. 2. »Răsărit Lună», cor mixt de G. Musicescu. 3. »O șezătoare la țară», piesă dramatică. 4. Dumnezeu Nostru, cor bărb. de D. Cunțan. 5. a) »Florile Dalbe», colindă, cor mixt de S. Ștef b) Doamne a Tale Cuvinte, cor mixt de S. Ștef. 6. »Hăș cocoz», anecdotă de T. Speranță. 7. Nevasta care lu-bește», cor mixt de G. Musicescu.

Căminul Școlar din Zlatna a avut Crăciun frumos în anul acesta: O grupă de elevi ai școlilor de acolo, mergând cu Colinda la numeroase familii, au adunat pentru fondul Căminului Cămin a dăruit dl Andrei Pora, dicatorul Casei Învățătorilor 70 Lei, — iar Direcțiunea Școlii Normale (pentru creșterea de învățători) a dăruit 720 Lei.

De tot Căminul a primit de sfântul Crăciun daruri în sumă de 1974 Lei. Direcțiunea aduce călduroase mulțumiri atât Colindătorilor, cât și darurilor.

Li poștește la ospăț, ca să-i puște. Țăranul Ștefan Zaharia din satul Bozia (vechiul R-gat) a poștit la sine pe mai mulți vecini și neamuri, la un fel de bal în casă, de sfințele sărbători.

După ce s'au ospătat și s'au îmbătat, pe gazda casei l'a apucat furia de a trage cu revolverul (piștolul). A luat un revolver plin și a pușcat pe toți oaspeții și și pe nevastă-sa! Răniți, aceia au fost duși dela petrecere — la spital.

Luat la răspundere, ucigașul a spus el nu știe deloc ce-a făcut, atât a fost de beat.

Tot mai sunt internați ruși la noi? Cetim în »Gazeta Oltului» din Făgăraș, că în 16 Ian. a izbucnit la Liceul »Radu Negru» de acolo, un foc care a nimicit aproape tot coperșul edificiului.

La stingere au ajutat pomplierii (focarii), armata și internații ruși aflători în tabăra de acolo. Sunt Ruși fugiți din fericita lor țară bolșevică, — și cari sunt ținuți sub pază în tabăra de internați (adunați și puși sub pază), — până și-or găsi un rost în țară, ori s'or putea întoarce în patria lor.

Grozava înfimplare dela Brașov. În ziua de Anul-Nou la Hotelul »Coroana» din Brașov, Generalul Eremia, și a adormit cu narcotic (teacuri amestecate) fetița sa de 12 ani și băiețelul de 8 ani, apoi i-a lăsat în cap, omorându-i pe loc, și apoi și-a tras sieși un glonț în cap, căzând mort peste patul fetiței sale.

E urmașea unei căsătorii nenorocite. Se însurase cu o Nemțoaică. Când armata română s'a retras din București, soția sa nu a vrut să-l urmeze pe General în pribegie, ci a rămas în București. Când s'a întors generalul, a aflat-o încundurată de veri și verișori Nemți. Viața lui familiară de aci încolo a fost un iad. Fetița i-a spus că mamă-sa o învața să se roșge așa: »Bate Doamne pe dușmanii Germanilor... iar ea, fetița, a spus că nu poate zice așa, că poate și aceia au copii... Sifșitul e cel arătat mai sus.

Beutura pentru tineret, oprită în Cehoslovacia. Statul Țării Ceho Slovaciei a adus o lege, prin care oprește a se vinde și a se da beutura la tineri cari n'au împlinit 16 ani.

Părintele cuminte nu va da, și fără o astfel de lege, beutura copiilor săi, până la aceasta vîrstă. E curat otravă pentru trupul lor fraged.

Legea Cehoslovacă e cuminte. Unde nu este astfel de lege, să și-o facă și s'o țină fiecare cap de familie!

Avem bani sosiți, și nu știm pentru ce-s?

Mulți cari ne trimit bani, scriu așa de cu scăderi Mandatul postal, d r mai ales cuponul (cotorul) lui, încât sosesc banii la noi și nu-i putem trimite omului aceea ce dorește. Iacă câteva pilde:

Maria Boța, econoamă, ne-a trimis la începutul lui Decembrie 10 Lei, scriind pe cupon că abonează »Libertatea» pe 3 luni, dar n'a scris că dsa din ce comună e? Poșta a pus sigilul așa de spăciut, că nu putem ceti nici la ce poștă a pus banii. Tot așteptăm să vie scrisoarea care ne va certa că-i ținem banii și nu-i trimitem foaia, dar nici scrisoarea asta nu mai vine!

— Hivisága Tavaszi Kisakna" e scris pe un cupon ce ne-a venit din Magyarlapad la 22 Ian. 1921 cu 50 Lei. E o scrisoarea slabă, bătrânească, tremurată, pe cupon. Stă aci; nu știm ce să facem cu banii, că el pe dosul cuponului n'a scris nimic.

— Ștefan Otto din Hunedoara, ne-a trimis în 9 Dec. 1921 3 Lei 75 bani, fără să știm pentru ce.

— »Postul de jandarmi din Brad», ne-a trimis în 14 Ian. a. c. 31 Lei 50 bani. Nu știm ce să facem cu ei. Spațele cuponului, pe care încăpea destulă scrisoare e alb, și nu ne spune nimic.

— Casa de sfat și cetire Pr. Todica din Holdea (jud. Suceava) Lei 9. 30. Pe ce? Nu știm.

— Pavel Pop, Brad, Lei 6. 50.

— P. Dragoș, Birda, 4 Lei.

— Din Ghioroc ni-s'au pus la poștă în 15 Ian. 28 Lei 50 bani de Luiza Braum (sau așa un nume, pe care nu-l putem ceti fiind scris fără grijă). Nu știm ce vrea dela noi.

Și alții, și alții. Mulți trimit bani de nu se nimeresc nici pentru foi, nici pentru calendare. Noi trimitem foile ca semn că am primit bani dela ei. Ne scriu că n'au dorit foi, ci volorume ori cărți.

Iacă pentru ce rugăm pe fiecare să scrie curat, ceteș, ce scrie pe cuponul (cotorul) Mandatului cu care trimite banii. Și dacă n'are multe de spus. să scrie acolo pe cotor că pentru ce-s banii. Că de trimite banii cu Mandat și scrisoarea deosebit, acelea rar se nimeresc să vie de odată, și punând noi de-o parte pe una, până vine cealaltă, — se incurcă.

Oamenii nostri buni

sunt acei cari slăruiesc, ca aceste foi anume întocmite pentru plugărimă, să se răspundească cit mai mult între țărani. Prin aceasta nu fac un bine numelui foilor acestora, cari nu s hrănite din fonduri de partid, ci trăiesc numel din puterea lor, din ce le dau abonații lor. — ci fac un bine poporului nostru înșuși, care poate ceti niște foi cari soun lucrurile totdeauna drept, fără păsimă, fără ură, cu judecată rece.

Am tipărit în numărul nostru trecut un șir de nume de astfel de oameni buni ai nostri (vezi pagina a 4-a »Aducem mulțumită»). Înșirăm azi alt rând de buni sprijinitori ai foilor noastre, aducându-le prin aceasta mulțamiile noastre și aci în foile:

Dl Vasile Mărculeț, din Crăciunelul-de-jos, ne-a trimis 7 abonați;

Dl Ilie Miloș, din Chișoda, 15 abonați.

Dl Gh. Bălțean, inv. Jdioara, ne-a făcut 20 de abonați.

Dl Aurel S. Crăciun din Ferendia 25 de abonați.

Dl Zevedeu Tămășiță din Totești (jud. Huned.) 5 abonați.

Dentist Dr. S. Seidner de-așupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți fără durere. — Punere de danturi.

Dl Moisă Cristea din Comloșul Bănățan, ne-a făcut acolo 6 abonați.

Dl Pavel Orada din Târnava, 5 abonați.

Dl Mihai Traian din Șușanovăț 8 abonați.

Dl Dimitrie Mornăilă alui Mihai din Șicliu 11 abonați.

Dl Dumitru Brânzăiu din Ciolova-română ne-a făcut 23 abonați.

Dl Leonte G. Stănească din Perșani, 5 abonați.

Dl Ion Vălean din Mintiul Român, 5 abonați.

Dl Vasile Grișca din Feneș 5 abonați.

P. Moacă din Anina, 5 Abonați.

Dl Ilie Mărginean Radu din Sângătin 7 abonați.

Dl Nic. Lăzărescu din Șiria ne-a făcut acolo 6 abonați.

Și alții, cari ne scapă. Tuturor: călduroasele noastre mulțamite!

Rugare către cetitori.

Rugăm să ne scrieți numele foarte curat, ceteș, ca să nu facem greșală în nume, c'apol ne vine foaia napoi și e necaz.

Asemenea scrieți curat numele comunei și a poștei din urmă prin care vă vin scrisorile și foile.

Dați-ne numele românești, dar scrieți lângă ele și pe cel unghuresc, că așa ne putem ajuta mai bine cu cărțile vechi de poștă, ca să scriem adresa fără greșală.

Dacă adresa i greșită, toată truda e în zadar.

— Trimțan banii pentru foi, — puteți trimite și după 1—2 calendare tot cu acel Mandat Postal, scriind pe cupon (cotorul Mandatului) că etăța banii sunt pentru foi și atăța pentru Calendare.

Folosiți cuponul mandatului pentru a scrie că pentru ce se trimit banii. Numai când acolo nu încapă ce ai depus, trimite scrisoare deosebită.

Că și azi avem bani dela vreo 12 inși, cari pe cupon n'au scris nimic și nu știm ce să facem cu ei banii lor.

Ei așteaptă, noi nu știm ce să le trimitem.

Tipărituri administrative

pentru cancelariile secretariale și comunale, se găsesc de vânzare la Tipografia »Libertatea» din Orăștie.

Lista lor întregă se poate vedea în Nr. 43 al »Libertății» a. c.

Sunt lucrate de un specialist cu praxă administrativă îndelungată. Aproape toate originale, întocmite după trebuințele de azi!

Prețurile scăzute mult! O coală obișnuită, cu tipar pe 3 ori 4 pagini, 80 bani, $\frac{1}{2}$ coală 40 bani, $\frac{1}{4}$ coală 20 bani.

dă consulteți, în ORĂȘTIE Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj) — Plombe. — Scoatere de dinți fără durere. — Punere de danturi.

Veste bună cetitorilor!

Văzând în timpul din urmă, că mulți dintre vechii cetitori ai acestor foi, cari, în timpul războiului, cât ele încetaseră aici în fosta țară ungarească, se abătuseră pe la alte foi, — se întorc acum tot mai numeroși la vechea cunoștință, la „*Libertatea*” cu „*Foia Interesantă*” a ei și cu „*Plugarul Luminat*”, — pentru a înlesni abonarea lor și de cătră cei mai săraci cetitori din popor, — *am scăzut, pentru țărani, prețul acestor foi pe anul 1922, la:*

numai 32 Lei pe an

„*Libertatea*” cu „*Foia Interesantă*” și „*Plugarul Luminat*” la un loc!

— D-nilor *preoți și învățători* dela sate, li-se dau cu același preț scăzut, ca și țranilor.

E gata și se trimite zilnic „Calendar Național” al „Foi Interesante” pe 1922.

Pe lângă un foarte bogat material de celit, el aduce peste 30 de chipuri foarte interesante, care în alt calendar nu se pot găsi.

El are cuprins foarte bogat: **32 clișee** (chipuri) unele ca altele mai frumoase. Apoi: *Starea de azi a tuturor țărilor din Europa: Minunata poveste a cetății dela Alba-Iulia. Chipul stemei* (pejurerii) celei nouă a țării. *Monumentul Lupoaiței* ridicat la Cluj. Apoi alte chipuri foarte frumoase, de ale noastre și din lumea mare.

Prețul unui Calendar: 7 Lei trimis franco (posta plătită). Dar cel ce, cumpărând numai unul, vrea să fie sigur că nu i-se pierde pe postă, să mai adaugă 1 Leu plata de recomandat, când nu se poate pierde!

Cei ce trimit bani pentru 5 ori mai multe Calendare la un loc, li se trimit de noi recomandate, fără alt audus la preț.

Numai după primirea banilor se trimit Calendare.

Negustorii și cei ce cumpără macar 20, capătă rabat (scădere).

Cărțile alese

pentru tineret.

Sub numirea de „Pagini alese din scriitorii români” s-au tipărit și se află de vânzare la „*Libertatea*”:

Nr. 1: „*Ghemul Vieții*”, „*Țară fără bătrâni*”, „*Vaca Babel*”, „*Floarea și Fiul uniți*” — legende și pilduri de o mare frumusețe și adâncă înțelepciune, scrise de Românul cu inimă mare de pe vremuri V. A. Ureche. E o cărticică de 40 pagini (fețe). Se vinde cu 1 Leu.

Nr. 2: „*Mărul discordiei*” (al neînțelegerii), „*Labirintul*” și câteva zvoane drăguțe, — scrise de marele povestitor Petru Ispirescu. Cărticică de 32 pagini, se vinde cu 80 bani.

Nr. 3: „*Kir Ianulea*”, pove-

stire glumească din viața unui grec pripășit în Țara Românească, scrisă cu cunoștința dar de veselie alui I. Luca Carageale. Cărticică de 64 pagini, se vinde cu 1 Leu 50 bani.

Nr. 4: „*Inelul*”, „*Cumpăna Faptelor*”, — 50 bani.

Recomandăm tinerilor să cumpere aceste cărticice și să le răsfrândească între tineretul din comuna lor, căci vor face un lucru foarte bun pentru îndrumarea sufletească a aceluia, pe căi sănătoase.

— Toate 4 cărticicele fac 3 Lei 80 bani, și 20 bani de postă, — de tot 4 Lei.

Cei ce doresc ca să li se trimită recomandate, adică asigurate că nu se vor pierde pe postă, — mai adaugă 1 Leu pentru recomandat.

Într'un pachet recomandat pot merge cam 100 cărticicele.

A apărut

„Cosinzeana”

frumoasa revistă (foaie) pentru familie, care ajunsese atât de îndrăgită înainte de război, pentru cuprinsul său ales și felurit.

Adresa: „*Cosinzeana*” în Cluj, Strada Regina Maria, 11.

Prețul de abonament va fi 20 Lei pe 3 luni, 40 Lei pe jumătate de an, 80 Lei pe un an. — Apare de 2 ori pe lună.

La secretariatul comunal Colonia Pișchi, se aplică îndelă

un cancelist

cu proaxă administrativă și care posedă perfect limba română.

Dotajunea dela 800—1200 Lei lunar.

Tanase
secretar.

(358) 2-2

Un pianino (Bösendorfer) de vânzare, în Orăștie, strada vântului Nr. 7. (366) 3-3

Casă de vânzare se află în Orăștie, str. Bisericii Nouă, Nr. 3. Informașuni la Dr. I. Szöllösy, avocat. (367) 3-3

„RHEUMAN”

renumitul medicament fabricat la Farmacia:

„AESCULAP”

din Câmpeni (jud. Turda-Arieș)

vindecă:

ori ce fel de reumatisme, răceală, răceală de mușchi etc.

Prețul: 1 sticlă mică 12 Lei.

1 sticlă mare 22 Lei.

— Se trimit și cu posta, cu ramburs la cerere.

(370) 2-3

De vânzare. Casa dela spațiile Scăldătoare din Orăștie, lângă râu, unde azi e o Spălătorie, (ulșa Spitalului), e de vânzare. Informașuni în Strada G. Beristiu (Beristiu) Nr. 8.

Tot acolo de vânzare o oglindă mare. (366) 2-2

De vânzare în strada Căstăului vechiu Nr. 41 o casă cu șură în stare bună, și o grădină mare cu pomi.

— Informașuni în strada Șagana Nrul 2.

În comuna Căstău, în mijlocul comunei la poziția cea mai bună, e de vânzare din mână liberă o casă în stare bună, grădină mare, și cărămida pentru ridicarea unei suri. Informașuni în strada Șagana Nrul 2 Orăștie. (375) 1-2

Volume de „Foi Interesante”

mai avem de pe următorii ani, legate la oală în cărți mari, de 210—220 pagini, cu zule de chipuri frumoase, cu poezii, nuvele, povești și glume:

„*Foia Interesantă*” de pe 1908, 1909, 1910, 1911, 1914, 1919, 1920/21 la un loc, având 7 volume. — toate unele decât altele mai frumoase.

Prețul lor, trimis prin postă franco-recomandat, e 7 Lei 50 bani de fiecare volum.

Volume de pe 1906, 1907, 1912 și 1913. — mai avem.

„Eroii Noștri.”

prea frumoase cărticele istorice Cuprind începutul istoriei Românilor aci în Dacia, și întemeierea Principatelor Moldovei și Munteniei.

Sunt 3 cărticele ce ne arată istoria neamului în zvinele lozării și cu prezia, care cântă măritul acelor vremi.

Fiecare Cărticică (1. 2. 3) se vinde cu 2 Lei trimisă franco, la oală 6 Lei, — 1 Leu pentru a se pune recomandat la postă.

REGATUL ROMANIA

Judecătoria de ocol secția cărții funduare Orăștie.

Nr. 1703/1921 c. f.

Extras din edictul de licitație.

Secția cărții funduare în cauza execuțională a creditorului executorului George Letișu proprietar Cugir, contra debitorului executorului lăsamântul decedatei Ana Teben născ. Beluștu repr. prin Dr. Augustin Martini avocat curatorul, a ordonat licitația executorie pentru încassarea pretensiunii de 740 Lei capital și acc. asupra nemiscătoarelor cuprinse în prot. funduar din Cugir Nr. 1282, și Nr. ord. A + 3, 4, 6, Nr. top. 1541/1, 1542/1, 1693/1, 1694/1 arător cu extind. de 498□ + 531□ + 508□ + 466□ stângini Nr. top. 3231/a 3231/b 3232/1 arător cu extindere de 361□ + 361□ + 724□ stângini Nr. top. 5138, via cu extindere de 297□ stângini în sarcinate cu dreptul de ipotecă în 70 Lei capital de vendită pe viașă scos anuală în favorul lui Ana Marginean văduva George Baluștu 1541/1 1542/1 1693/1 1694/1 în 70 Lei, Nr. topografic 3231/a, 3231/b, 3232/1 în 85 Lei, Nr. top. 5138 în 380 Lei.

Licitația vor începe la 30 Iulie 1922 orele 10 a.m. în comuna Cugir la casa comunală.

Nemiscătorul ce cade sub licitație nu se poate vinde cu un preț mai mic de două treimi a prețului de strigare.

Cei care doresc să liciteze sunt obligați a depune ca vadiu la mâinile delegatului zece la sută din prețul de strigare în bani gata, sau în hârtii de valoare acceptabile conform legii pentru cauziuni socotite în cursul stabilii în §-ul 42 al art. de lege LX, din 1881, sau a preda delegatului reversul despre depunerea vadiului în depozit judiciar și a subscris condițiile de licitație (§§-i 147, 150 170, art. de lege LX, din 1881, §-ul 21 al art. de lege XL, din 1908).

Acela care a făcut un ofert mai mare ca prețul de strigare, e obligat a completa vadiul până la perchețele răspunzătoare sumei oferite, (§ 25 LXI, 1908).

Orăștie, la 11 Oct. 1921.

Dr. Cadartu, m. p.

(372) 1-1

judecător.

„Bobârnaci”

— Volume de „Bobârnaci” foarte plină de glume frumoase, așănătoase și curiozitate. scrise de regretatul Haralamb Călbămar (E. Borcle), — mai avem numai de pe anul 1911, 100 pagini, cu mult de glume în proză și versuri, — cu 6 Lei 50 bani volumul, trimis franco-recomandat A se cere la:

„*Libertatea*” în Orăștie.